

5.3.2026

Lupatunnus
HL2019:0048
Tukes 6306/10.02.00/2023

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 5.3.2026 hyväksynyt seuraavan kullanhuuhdontaluvan jatkoaikaa sekä luvan muuttamista koskevan hakemuksen:

Hakija:	Nils Jacobsen
Lupatunnus:	HL2019:0048
Alueen sijainti ja koko:	Inari, 6,98 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on menetteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kotisivulla osoitteessa: <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhdontaluvat>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan ilmoituskanavilla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 5052 201

Kuulutettu 5.3.2026

Pidetään nähtävänä 13.4.2026 asti (Valitusajan päättymispäivä).

Nils Jacobsen

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN VOIMASSAOLON JATKAMISESTA JA LUVAN MUUTTAMISESTA

Hakijat: Nils Jacobsen
Vireilletulopäivämäärä: 25.4.2023
Etuoikeuspäivämäärä: 25.4.2023
Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella. Kaivoslain (621/2011) 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

KullanhuuhdONTALUVAN muuttaminen kaivuutavan- ja määrän osalta. Kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan kullanhuuhtojen on haettava kullanhuuhdONTALUVAN muuttamista, jos kullanhuuhdONTAA koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla jatkoaikaa kullanhuuhdONTALUVALLE **HL2019:0048** hakemuksen mukaisesti sekä hyväksyy hakemuksen muuttamisen kaivuutavan- ja määrän osalta.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen perusteella luvan luvan voimassaolon jatkamiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki (621/2011) 45 §, 50 §, 65 § ja 69 §.

KullanhuuhdONTALUVAN haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdONTA-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Tämä kullanhuuhdONTALUPA oikeuttaa luvanhaltijan suorittamaan lupa-alueella kullanhuuhdONTAA koneellisesti. Hakijan tarkoituksena on käyttää kultan huuhtomiseen

yhtä 20 tonnin kaivinkonetta maan avaamiseen ja toista 15 tonnin kaivinkonetta huuhdontayksikön syöttämiseen. Haettu käsiteltävän maan määrä HL2019:0048 alueelle on hakemuksen mukaisesti enintään **3000 m3** kaivuukauden aikana.

HL2019:0048-alueella on voimassa oleva 13.5.2025 myönnetty ympäristölupa Dnro PSAVI/15955/2023. Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi.

Päätöksen voimassaolo

Kullanhuuhdontalupa on **voimassa tällä päätöksellä kymmenen (10) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamiselle. Kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoa tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti **kullanhuuhdontalupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun tämä lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu ja vakuus on asetettu.** Kaivosviranomaisen voi kuitenkin kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla antaa päätöksen täytäntöönpanomääräyksen perustellusta syystä hakijan pyynnöstä, jolloin luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.

Tässä luvassa määrätty kullanhuuhdontakorvaus on suoritettava vuosittain omatoimisesti lupamääräyksen 12 mukaisesti Metsähallitukselle.

Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta. Konekaivuun kyseessä ollessa toimenpiteiden suorittaminen edellyttää, että ympäristöviranomaisen myöntämä ympäristönsuojelulain ja/tai vesilain mukainen lupa on lainvoimainen.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että alueella kullanhuuhdontaa suorittava henkilö tai henkilöt ovat perehtyneet tässä luvassa ja muissa toimintaan liittyvissä luvissa annettuihin määräyksiin.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 6,98 hehtaaria

Alueen nimi: Aurelia

Sijainti: Inari, Moberginoja, Metsähallituksen hallinnoimalla valtion maalla. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

LUPAMÄÄRÄYKSET

Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset kaivoslain (621/2011) 54 §:n mukaisesti:

1 Kullanhuuhdonnan ajankohdat ja menetelmät

Tämä kullanhuuhdontalupa oikeuttaa luvanhaltijan suorittamaan lupa-alueella kullanhuuhdontaa koneellisesti kaivamalla. Päätöksen mukaisen koneellisen kullankaivun suorittamiseen tarvitaan kullanhuuhdontaluvan lisäksi ympäristösuojelulain mukainen ympäristölupa, joka luvan haltijalla on voimassa.

Ympäristöluvassa on annettu ympäristönsuojelulain mukaiset määräykset mm. toiminnan laajuudesta, päästöistä ja niiden vähentämisestä. Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on muun muassa, että toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. HL2019:0048-alueelle myönnetyn ympäristöluvan mukaisesti alueella käytetään yhtä enimmäispainoltaa 20 tonnin kaivinkonetta maan avaamiseen ja toista enimmäispainoltaan 15 tonnin kaivinkonetta huuhdontayksikön syöttämiseen. Haettu käsiteltävän maan määrä HL2019:0048 alueelle on hakemuksen mukaisesti enintään **3000 m³** kaivuukauden aikana. Toiminta tulee rajoittaa vuosittain 1.6.–30.9. väliselle ajalle.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Toiminnan alueellisella ja ajallisella rajoittamisella vähennetään vaikutuksia lupa-alueeseen, sen ympäristöön ja alueen mahdolliseen muuhun toimintaan. Alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kieltään ja kulttuuriaan.

2 Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa kulttuurihistoriallisesti arvokkaille kohteille, jotka usein liittyvät Lapin alueella 1860-luvulta asti harjoitettuun kullanhuuhdontaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että puustolle aiheutuvat vahingot ovat mahdollisimman vähäisiä. Pystypuiden kaataminen on kielletty. Puuston poistamisesta on

sovittava etukäteen alueen hallinnasta vastaavan Metsähallituksen kanssa. Kaivuualueelle on pyrittävä säästämään siellä mahdollisesti tavatut pesäpuut, lahoppuut, sekä mahdollisuuksien mukaan jättämään pysyväisluonteisia säästöpuuryhmiä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 24 §:ään.

Sopimalla puuston poistamisesta etukäteen varmistetaan siitä, ettei olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa pääse syntymään.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli lupa-alueelle suunnitellaan vesistöön vaikuttavaa toimintaa, tulee sen tapahtua alueella voimassa olevan ympäristöluvassa (PSAVI/15955/2023) annettujen määräysten mukaisesti.

3 Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivuukuoppiin ja merkittävä tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Lisäksi kullanhuuhdonnan tarvikkeet on varastoitava alueelle keskitetysti siten, ettei niistä aiheudu poronhoidolle haittaa.

Mahdolliset poronhoitotyöt alueella tulee ottaa toiminnassa huomioon ja kaivuutoiminta alueella on tarvittaessa keskeytettävä paliskunnan perustellusta pyynnöstä. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaidat. Poronhoitoon liittyviä rakenteisiin ei saa kajota ilman asianosaisen paliskunnan lupaa, ja kulkemiseen on käytettävä valmiita veräjiä.

Perustelut: Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain (621/2011) 54 §:ään.

Edellä mainituilla toimenpiteillä ehkäistään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Kaivosviranomaisen on arvioinut tämän luvan nojalla sallitun toiminnan mahdollista haittaa ja olennaista vaikutusta, toiminnan luonteen ja laajuuden sekä ennakoitavissa olevien vaikutusten perusteella. Alueen ominaisuudet, luvanmukainen kaivumäärä ja luvassa annettu aikarajoitus huomioiden lupamääräyksillä voidaan varmistua, ettei tämän tai alueen lähimpien lupien luvanmukainen toiminta yhdessä aiheuta poronhoidolle olennaista haittaa.

4 Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 38 § ja 50 §:ään.
Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella.

Perustelut ja asian selvittäminen

Asian selvittämiseksi kaivosviranomaisen on pyytänyt lausunnot Inarin kunnalta, saamelaiskäräjiltä, alueen paliskunnalta ja Metsähallitukselta. Lisäksi päätöksenteon tukena on käytetty Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelmaa sekä Maanmittauslaitoksen ja Metsähallituksen paikkatietoaineistoja.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdonta harjoitetaan. Kullanhuuhdonnan jatkuminen luvan mukaisesti ei aiheuta huomattavaa haittaa poronhoidolle, kun tässä lupapäätöksessä ja ympäristölupaviranomaisen antamassa ympäristöluvassa annettuja lupamääräyksiä noudatetaan.

Hammastunturin paliskunnan alueen kokonaispinta-ala on noin 249 000 ha. Hammastunturin paliskunnan alueelle sijoittuu 109 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, yhteispinta-alaltaan noin 502 ha. Lainvoimaisista kullanhuuhdontaluvista 64 kpl (n. 270 ha) on lapiokaivuulupia ja 45 kpl (n. 231,87 ha) konekaivuulupia.

Vuosittainen kaivuutoiminnan piirissä oleva alue on lapiokaivuussa tyypillisesti alle 0,1 % (alle 10 m²) lupa-alueen pinta-alasta. Konekaivuun toimenpiteiden piirissä lupa-alueesta on vuosittain pääsääntöisesti alle 0,5 ha (50 m X 100 m).

Kullanhuuhdonta-alueen läheisyydessä ei ole yhtään voimassa olevaa muuhun alueiden käyttömuotoon liittyvää sopimusta.

Kaivosviranomaisen on arvioinut tämän luvan nojalla sallitun toiminnan mahdollista haittaa ja olennaista vaikutusta harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria saamelaisten kotiseutualueella. Toiminnan luonteen ja laajuuden sekä

ennakoitavissa olevien vaikutusten perusteella kaivosviranomaisen arvioi, ettei tämän kullanhuuhdontaluvan lupamääräysten mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien lupien tai alueen muiden maankäyttömuotojen kanssa yhdessä olennaisesti heikennä edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja tai ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria.

5 Yhteisvaikutusten arviointi

Kaivosviranomaisen on tehtävä yhteisvaikutusten arviointi, jossa tarkastellaan alueella olevien kullanhuuhdontalupien ja alueen muun maankäytön yhteisvaikutuksia saamelaisten elinkeinoon, saamelaiskulttuuriin sekä poronhoitoon ja muihin maankäyttömuotoihin.

Kyseessä oleva kullanhuuhdontalupa oikeuttaa luvanhaltijan suorittamaan lupa-alueella kullanhuuhdontaa koneellisesti 1.6.-30.9. välisenä aikana. Alueella käytetään yhtä 20t kaivinkonetta ja apukoneena voidaan käyttää toista enintään 15t kaivinkonetta. Vuotuinen kaivumäärä on enimmillään 3000 m³ kaivuukauden aikana. Luvan haltijalla on alueelle toistaiseksi voimassa oleva Aluehallintoviraston myöntämä ympäristölupa.

Yhteisvaikutuksia arvioidaan Sotajoen keskiosan valuma-alueella 71.462, jonka pinta-ala on n. 5357 ha. Sotajoen keskiosan valuma-alue muodostaa yhteisvaikutusten arvioinnin kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

5.1 Kullankaivuun kokonaismaankäyttö myönnettävän luvan läheisyydessä

Lupa-alue sijaitsee Sotajokeen laskevan Moberginojan varrella, Sotajoki laskee Ivalojokeen. Ivalojokeen on lupa-alueelta matkaa Moberginojaa ja Sotajokea pitkin noin 12 kilometriä. Lupa-alue kohdistuu Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueelle, joka on merkitty metsätalous ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi merkinnällä M-1. Alueella ei ole voimassa yleiskaavaa, osayleiskaavaa tai asemakaavaa.

Lupa-alueella jatketaan kaivutyötä niin, että maksimissaan nostettava rikastettava maamäärä olisi noin 3000 m³ kaivuukaudessa. Lupa-alueen HL2019:0048 pinta-ala on n. 7 ha ja sillä on voimassa oleva ympäristölupa, joka on myönnetty 13.5.2025.

Kullanhuuhdonnalle on tyypillistä, että maa-aines kaivetaan ylös, huuhdotaan ja syntyneet kaivuukuopat täytetään huuhdotulla maa-aineksella. Hienoaines kulkeutuu veden mukana laskeutusaltaisiin. Luvitetun kaivuumäärän perusteella voidaan arvioida kunakin kaivuukautena (1.6.–30.9.) käytetty kaivuun alla oleva pinta-ala. Konekaivuussa keskimääräisen kaivuussyvyyden arvioidaan olevan 2,5 metriä, jolla jakamalla luvitettu kaivuumäärä, saadaan tulokseksi kaivuuseen käytettävän alueen pinta-ala.

5.1.1 Kullankaivuu HL2019:0048-alueen lähiympäristössä

HL2019:0048 lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 5 voimassa olevaa lapiokaivuulupa yhteispinta-alaltaan 29,12 ha, ja 20 voimassa olevaa

konekaivuulupaa, jotka ovat yhteispinta-alaltaan 89,88 ha. 2 km säteellä on lisäksi koneellisen kullanhuuhdonnan lupahakemuksia 6 kpl, yhteispinta-alaltaan noin 36,91 ha.

5.1.2 Kullankaivuu Sotajoen keskiosan valuma-alueella

Kokonaisuudessaan Sotajoen keskiosan valuma-alueella on voimassaolevia kullanhuuhdontalupia yhteensä 47 kpl, joista 21 kpl ovat lapiolupia ja 26 kpl oikeuttaa koneelliseen kullanhuuhdontaan. Koneellisen kullanhuuhdonnan lupahakemuksia Sotajoen keskiosan valuma-alueella on vireillä yhteensä 12 kpl, (74,56 ha) ja lapiokaivuuhakemuksia on vireillä 2 kpl (7,45 ha).

5.1.3 Koneellinen kullankaivuu Sotajoen keskiosan valuma-alueella

Tarkasteltavan Sotajoen keskiosan valuma-alueen aktiivisten konelupien (26 lupaa) yhteispinta-ala on 119 ha. Näille konekaivuualueille on luvitettu yhteensä 71 700 m³ vuotuinen kaivuumäärä, suurimman lupakohtaisen vuotuisen kaivuumäärän ollessa 6000 m³ ja pienimmän 300 m³. Kunakin kaivuukautena tarkastelualueella kaivetun alueen maksimipinta-ala on täten noin 2,87 ha, mikä tarkoittaa noin 169m x 169m kokoista aluetta. Edellä mainitut luvut on laskettu luvitettujen maksimikaivuumäärien mukaan, huomiotavaa on kuitenkin se, että käytännössä sallittu maksimikaivuumäärä ei kaikilla lupa-alueilla toteudu, joten vuosittain kaivuun alla oleva alue on pienempi kuin 2,87 ha.

5.1.4 Perinteinen kullankaivuu (lapiokaivuu) Sotajoen keskiosan valuma-alueella

Lapiokaivuun osalta vastaavana keskimääräisenä kaivuusyvyys voidaan pitää 1 m ja käsitelty maamäärä on keskimäärin noin 10 m³/kaivuukausi. Sotajoen keskiosan valuma-alueella lapiokaivuuseen oikeuttavia lupia on voimassa 21 kpl, jotka kattavat yhteensä 94,21 hehtaarin alueen. Kun keskimääräinen kaivuumäärä/lupa on noin 10 m³ kaivuukaudessa, tarkoittaa se yhteensä noin 210 m³ kaivuuta lapiolla vuosittain. Sotajoen keskiosan valuma-alueen 94,21 hehtaarin lapiokaivuualueesta kaivetaan maata auki vuosittain 0,021 hehtaarin alueella, mikä tarkoittaa yhteensä noin 14,5m * 14,5m aluetta.

5.1.5 Koneellinen kaivuutoiminta HL2019:0048-alueella

Hakemuksessa on arvioitu käsiteltävän maamäärän olevan 3000 m³/kaivuukausi ja se on myös tässä kullanhuuhdontaluvassa määrätty maksimikaivuumääräksi vuosittain. Kun keskimääräinen toteutunut kaivuusyvyys on 2,5 m, käsiteltävä pinta-ala on n. 0,12 ha kaivuukaudessa, mikä vastaa noin 35m x 35m kokoista aluetta. Mikäli luvan haltija kaivaa maata maksimimäärän mukaisesti, on kaivuun alla vuosittain oleva alue 1,7 % koko lupa-alueen pinta-alasta (Kuva 1).

Kuva 1 Vuosittainen maksimikaivuumäärän mukainen käsiteltävä maa-alue 0,12 ha, (keltainen alue) suhteessa koko lupa-alueeseen. *Huom! Keltainen alue ei kuvaa varsinaista kaivuukohtaa lupa-alueella.*

5.2 Myönnettävän luvan vaikutus poronhoitoon

Erityisesti poronhoitoon tarkoitettulla alueella (20 pohjoisinta paliskuntaa) ja saamelaisten kotiseutualueella (13 pohjoisinta paliskuntaa) poronhoito on otettava huomioon.

Poronomistajan suurin sallittu porojen määrä on pohjoisella poronhoitoalueella 500 eloporoa.

Porojen laidunkiertoa ohjaa ravinto ja sen saatavuus:

- Touko-kesäkuussa uudet vasat syntyvät. Alueet ovat tuntureiden tai vaarojen vähälumiset (etelä-) rinteet tai suoalueet (korkeammat mätäspinnat), joilta lumi sulaa aikaisin.
- Lumien sulamisen aikana ja sen jälkeen poron täytyy saada viherravintoa voimistuakseen ja kuntoutuakseen. Ravintoa löytyy mm. ennallistetuilta kullanhuuhdonta-alueilta, hakkuuaukoilta, puronvarsien niityiltä sekä avotuntureilta.

- Kesän aikana poro syö erilaisia ruohoja, saroja ja heiniä sekä lehtipuiden lehtiä. Poro syö tuoreimpia, parhaassa kasvuvaiheessa olevia runsasravinteisimpia kasveja ja kasvinosia, joita nousee esimerkiksi kohteille, jossa maata on muokattu.
- Porojen kiima-aika eli rykimä on syyskuun lopusta marraskuulle, ja porot jatkavat tällöin laiduntamista kangasmailla.
- Talvella poron tärkein energianlähde ovat hiilihydraattipitoiset jäkälät, joita se kaivaa lumen alta.

Poronhoidossa on eri vuodenaikaisten laidunalueiden erilaisia toiminnallisia alueita: mm. vasoma- ja rykimäaikaiset alueet, muut porojen kerääntymisalueet, porojen kuljetusreitit, vesistöjen ylityspaikat, paimentopaikat, erotusaita-alueet, työmaa-asuntojen eli kämppien alueet sekä toiminta-alueille johtavat reitit.

Hammastunturin paliskunnan alueella on 45 voimassa olevaa konekaivuulupaa, yhteispinta-alaltaan noin 232 hehtaaria.

5.2.1 Koneellisen kullanhuuhton melu- ja värinävaikutukset

Koneellisessa kullanhuuhtonnassa melua ja värinää aiheuttavat tyypillisesti moottorien ääni, kaivinkoneen kaivuäänet ja erottelulaitteen kolina. Kaivosviranomaisen on mallintamalla arvioinut useiden olemassa olevien aktiivisten konekaivuulupien meluvaikutuksia maastossa paikkatietoanalyysin avulla. Vaikutuksia on arvioitu yhteensä 21 koneellisen kullankaivuun kohteessa. Analyysissä on otettu huomioon maaston muodot, äänilähteen voimakkuus, sen korkeus maanpinnasta sekä se, onko ympäristö metsämaastoa vai rakennettua ympäristöä. Kasvillisuuden vaimentavaa vaikutusta ei ole otettu mallinnuksissa huomioon. Mallinnuksissa äänilähteen voimakkuus on määritetty toiminnassa käytettävien koneiden vierustalla olevan maksimivolyymien perusteella, joka on noin 80–100 dB. 80-100 dB vastaa voimakkuudeltaan esimerkiksi ravintolaympäristön melua. Melumallinnuksissa on mallinnettu mahdollinen maksimi, missä kaikilla aktiivisilla alueilla huuhdotaan kultaa samanaikaisesti kaikilla kaivuuyksiköillä 12 h/vrk. Melulähteen paikka vaihtuu sen mukaan, miten kaivu kullakin alueella etenee.

Melun kantautumiseen vaikuttavia asioita ovat mm. maaston korkeuserot, puusto, melun laatu, lumi- sekä tuuliolosuhteet. Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 antamat ohjeavot melulle ovat matalimmat virkistys- ja luonnonsuojelualueille. Näillä kohteilla ohjeavot ovat päivällä 45 dB ja yöllä 40dB. Kaivosviranomaisen tekemien melumallinnusten perusteella 40 dB:n meluraja asettuu alueesta riippuen työskentelyalueelta useimmissa tapauksissa noin 100- 500 metrin etäisyydelle melun lähteestä. Avoimilla puuttomilla alueilla 40 dB:n raja voi tyynellä kelillä ulottua kauemmaksikin.

Aluehallintovirasto on ympäristölupaa koskevassa päätöksessään arvioinut, että toiminnasta aiheutuu vähäisesti melua ja päästöjä, jotka syntyvät lähinnä kaivinkoneen kaivuäänistä ja pumpuista. Aluehallintovirasto on päätöksessään arvioinut, että luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvasta melusta ja muista päästöistä yhdessä koneellista ja lapiokaivua harjoittavien kanssa ei aiheudu olennaista haittaa saamelaiskulttuurille. Vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle ja

metsästykselle, tai ympäröivälle luonnolle ovat vähäisiä ja paikallisia. Arvioinnissa on otettu huomioon viereiset kullanhuuhdonta-alueet.

Edellä mainituin perustein kaivosviranomaisen arvioi, että kullanhuuhdonta tässä luvassa sallitulla kullanhuuhdontatoiminnalla ei aiheuteta poronhoitoa haittaavia melu- tai värinävaikutuksia.

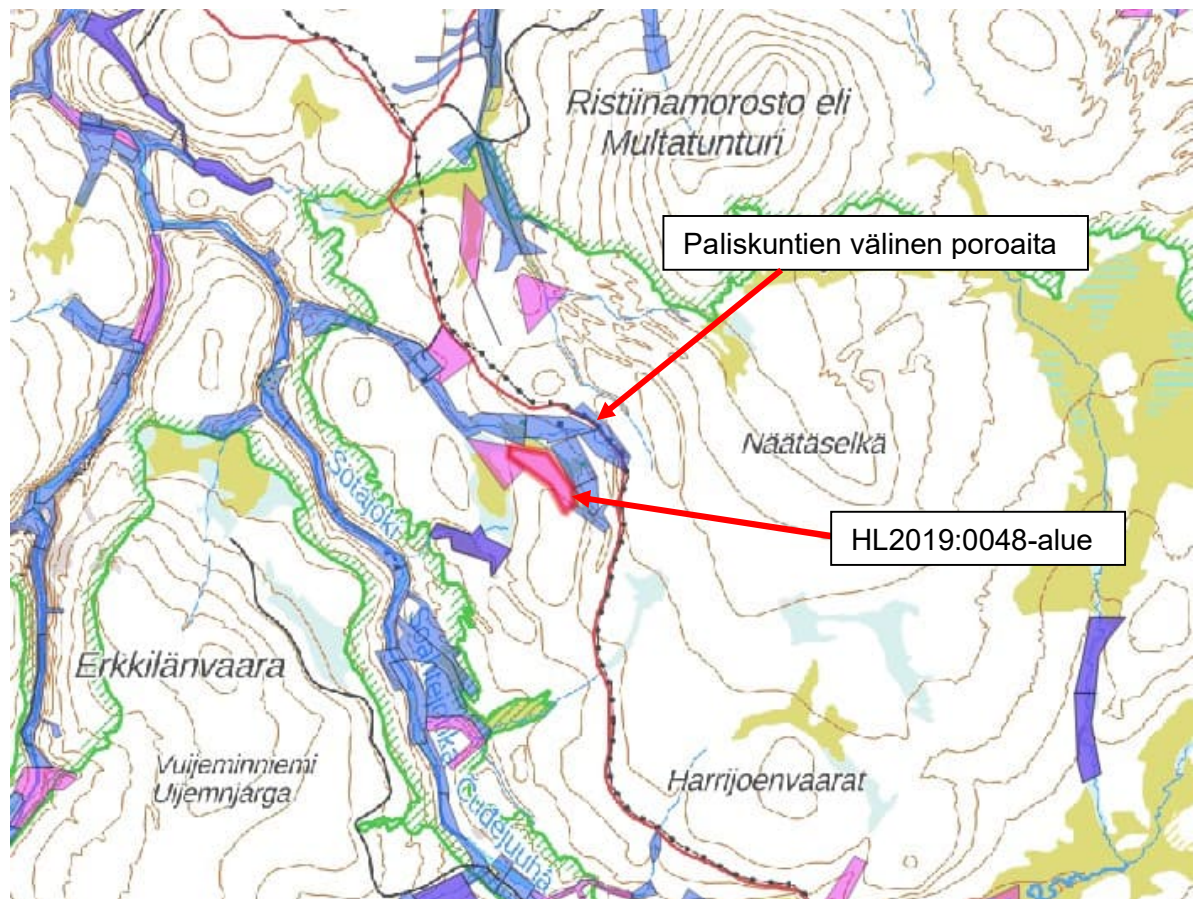
5.2.2 Lapiokaivuun meluvaikutukset

Lapiolupien osalta kaivosviranomaisen ei ole katsonut tarpeelliseksi tehdä vastaavaa melumallinnusta, koska lapiokaivuun äänilähteinä ovat lähinnä aggregaatti, pumppu ja joskus pieni rumpuseula. Näitä voidaan pitää hyvin vähäisinä melunlähteinä.

5.2.3 Vaikutukset poronhoitoon

Hammastunturin paliskunta ei ole antanut lausuntoa tähän lupa-asiaan. Kaivosviranomaisen katsoo, että noudattamalla tässä luvassa annettuja lupamääräyksiä, voidaan todeta, ettei voimassa olevilla kullanhuuhdontaluvilla ole huomattavia vaikutuksia poronhoitoon, kun toimintaa harjoitetaan lupaehtojen mukaisesti. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin ja merkittävä tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville poroille tai ihmisille, lisäksi toiminnassa on huomioitava mahdolliset poronhoidon rakenteet, kuten esimerkiksi poroaidat. Ivalon ja Hammastunturin paliskuntien välinen raja-aita sijaitsee lähimmillään noin 310 metrin etäisyydellä HL2019:0048-alueesta, kaivosviranomaisen katsoo että kullankaivuutyö hakemuksessa esitetyllä tavalla, noudattaen tässä luvassa annettuja määräyksiä, ei aiheuta alueen poronhoidolle huomattavaa haittaa.

Saamelaiskäräjät ei ole antanut lausuntoa HL2019:0048-hakemukseen, mutta on yleisesti pyytänyt ottamaan kokonaisvaikutusarvioinnissa huomioon muut alueella voimassa olevat kullanhuuhdontaluvat ja hakemukset.

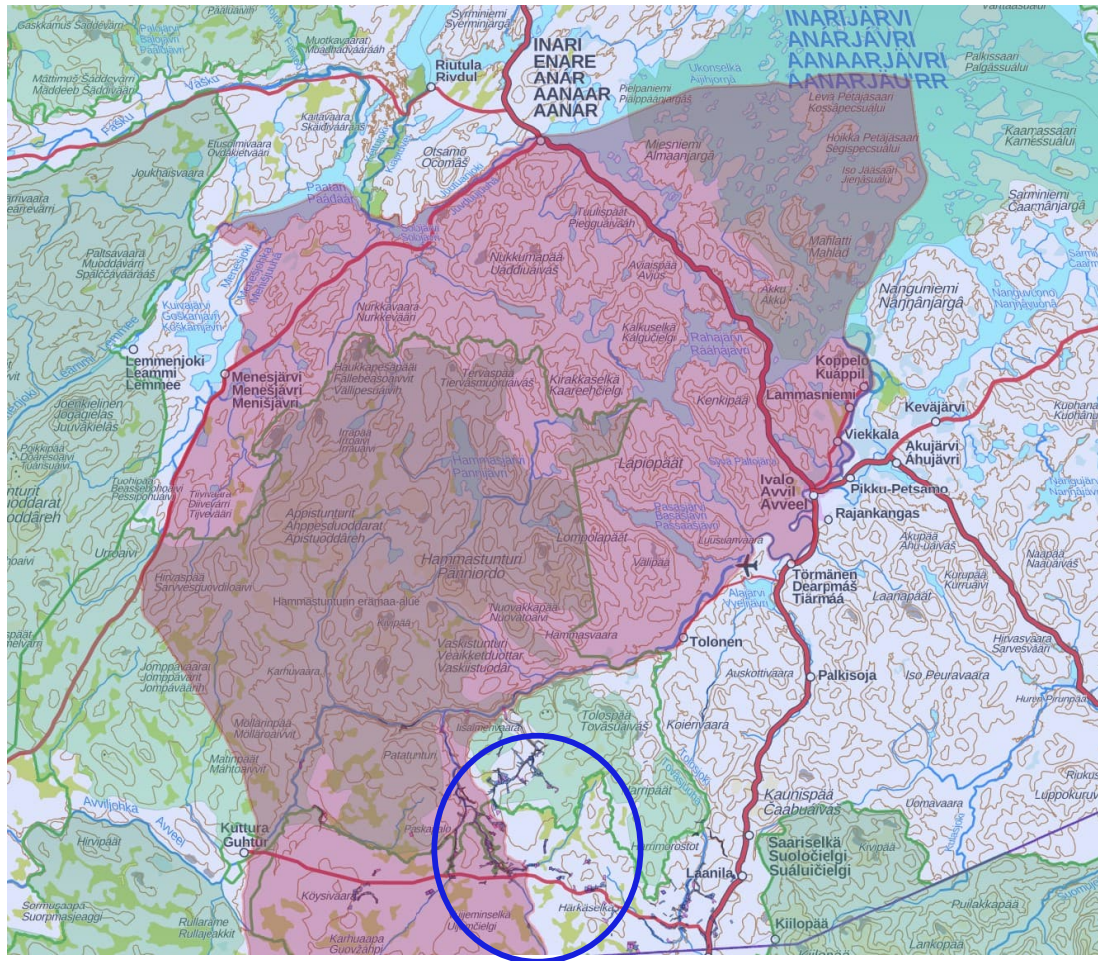

Kuva 2 Alueen hakemus- ja lupatilanne. Violetti alue=hakemusalue, Sininen alue: Voimassa oleva lupa

Kaivosviranomaisen ottaa huomioon kokonaisvaikutusarvioinnissa pelkästään voimassa olevat luvat. Arvioinnissa on otettava huomioon nykyhetken tilanne voimassa olevilla lupa-alueilla. Vireillä olevat hakemukset näkyvät kartalla, mutta niillä ei ole vaikutuksia koska aktiivista kullanhuuhdontaan kuuluvaa toimintaa ei ole käynnissä. Hammatunturin paliskunnan alueelle sijoittuu 113 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, yhteispinta-alaltaan noin 526 ha. Lainvoimaisista kullanhuuhdontaluvista 66 kpl (n. 281 ha) on lapiokaivuulupia ja 47 kpl (n. 245 ha) konekaivuulupia.

5.2.4 Porojen liikkuminen, kuljetusreitit ja porotyöt

Kaivosviranomaisen tietoon ei ole tullut HL2019:0048-alueella olevia porojen kuljetusreittejä. Lupa-alueelta noin 310 metrin etäisyydellä kulkee Lapin paliskunnan ja Hammatunturin paliskunnan välinen raja-aita. Voimassa olevien lupien mukainen toiminta koneellisen kullanhuuhdon alueilla vaikuttaa porojen laidunkiertoon kesän ja syksyn aikana. Lupien mukainen toiminta ei muodosta fyysistä estettä porojen liikkumiselle muuten kuin kaivuun alla olevalla kohdalla. Tarvittaessa kullanhuuhdontatyöt alueella voidaan keskeyttää poroisännän perustellusta pyynnöstä siksi aikaa kun porotyöt alueella ovat käynnissä. Näin voidaan vähentää mahdollista melusta poroille aiheutuvaa häiriötä.

Kuva 3 Kallankylä-alueiden sijoittuminen Hammastunturin paliskunnan poronhoitoalueelle. Hammastunturin paliskunnan alue korostettu punaisella.

5.2.5 Poronhoitotöiden aikainen koneiden käyttö

Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa (PoroYVA 2014) mukaan porojen kokoaminen ja kuljettaminen tapahtuu jalkaisin, mönkijöitä sekä lumiaikana moottorikelkkoja käyttäen. Myös pienhelikoptereita käytetään monin paikoin porojen etsimisessä, kokoamisessa ja kuljettamisessa (Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa, PoroYVA 2014).

Edellä mainittu huomioiden, porot ovat tottuneet moottoriajoneuvojen tuottamaan ääneen ja kallankylästä aiheutuva melu myös osin peittyy poronhoitajien siirron aikana käyttämien koneiden aiheuttaman melun alle kun porot ovat alueen läheisyydessä.

5.2.6 Kallankylä-alueeseen liittyvä huolto- ja maastoliikenne

Kallankylä-alueelle viedään tarvikkeita, ja niitä huolletaan pääsääntöisesti kaivuukautena käyttäen olemassa olevaa metsätieverkkoa. Huoltoajoihin kallankylä-alueen maastoliikennettä käyttävät yleensä paketti- ja henkilöautoja sekä mönkijöitä. Alueen metsätieverkostoa käyttävät myös poronhoitajat ja muut alueella liikkuvat. Metsähallitus voi antaa maastoliikennelupia, mikäli kallankylä-alue sijaitsee kauempana metsätieverkosta.

5.2.7 Vaikutukset porojen vasomiseen ja laidunmaihin

Kaivosviranomaisen katsoo, että kullanhuuhdonnasta ei aiheudu porojen vasomiselle haittaa, koska porojen vasominen tapahtuu pääsääntöisesti huhtikuun lopusta kesäkuun alkuun, joten ennen kaivuukauden alkua (1.6) vasominen on pääosin jo ohi.

Laidunmaiden osalta voidaan todeta, että kaivuun alla oleva laidunmaa tuhoutuu, joten lupa-alueella tapahtuva kaivuutyö voi jossain määrin vaikuttaa porojen laidunnukseen ja liikkumiseen lupa-alueen kohdalla kaivuukautena. Kaivettu alue kuitenkin ennallistetaan ja maisemoidaan kaivuun päätyttyä, minkä jälkeen pioneerilajit valtaavat muokatun maan muutaman vuoden kulussa, ja kasvillisuus elpyy.

5.2.8 Kaivosviranomaisen arvio vaikutuksista poronhoitoon

Lupa-alueella kaivuukautena kaivetun alueen (35m x 35m tai 0,12 ha) voidaan katsoa olevan vähäinen ja poronhoidon rakenteet sellaisella etäisyydellä, ettei kaivosviranomaisen katso toiminnan aiheuttavan huomattavaa haittaa poronhoidolle. Paliskunnalla on oikeus perustellusta syystä keskeyttää kullanhuuhdonta porotöiden ajaksi. Tällöin kullankaivuusta porojen kuljetukseen aiheuttamaa haittaa vähennetään huomattavasti. Tässä lupapäätöksessä annetaan lisäksi määräyksiä poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (lupamääräys 3) sekä maastotöiden sijainnin, laadun ja ajankohtien ilmoittamisesta paliskunnalle (lupamääräys 10).

Näin ollen kaivosviranomaisen toteaa, ettei voimassa olevilla kullanhuuhdontaluvilla ole huomattavia vaikutuksia poronhoitoon, kun toimintaa harjoitetaan lupaehtojen mukaisesti.

5.3 Matkailu ja muu maankäyttö

Lupa-alueella ei ole matkailuun ja retkeilyyn liittyviä reittejä tai rakenteita. Kun kullanhuuhdontaluvat ovat voimassa, voivat avoimet kaivuukuopat ja kaivinkoneiden liikkuminen vaikuttaa retkeilyyn kaivuukautena. Alueilla voidaan todeta olevan myös maisemallisia vaikutuksia paikallisesti.

Metsästyksen osalta voidaan todeta voimassa olevien kullanhuuhdontalupien yhteisvaikutusten olevan hyvin paikallisia ja vähäisiä. Vaikutukset metsästykseen rajoittuvat 20.8–30.9 väliselle ajalle, ja aktiiviset alueet voivat vaikuttaa riistan liikkumiseen.

Metsähallitus myy metsästyslupia arviointialueelle. Lisäksi paikallisilla asukkailla on vapaa metsästysoikeus alueella. Metsähallitus asettaa julkisella kuulutusmenettelyllä valtion metsästys- ja kalastusoikeuksien käytölle alueittaiset kiintiöt. Alueen poronhoito huomioidaan lupametsästyksen mitoittamisessa.

5.4 Saamelaiselinkeinot

Yhteisvaikutuksia arvioidaan tässä kappaleessa muihin saamelaiselinkeinoihin kuin poronhoitoon. Voimassa olevat kullanhuuhdontaluvat voivat vaikuttaa jossain määrin luonnontuotteiden keräilyyn siten että kaivuun alla olevalta alueelta kerääminen ei onnistu.

Aktiivisen konekaivuun alla on Sotajoen keskiosan valuma-alueella (26 konekaivuualuetta) n. 2,87 ha / kaivuukausi, ja tämä kattaa n. 0,05 % koko tarkasteltavasta 5357 hehtaarin kokoisesta valuma-alueesta, joten valtaosa alueesta on vapaassa käytössä.

Lapioluissa toiminnan voidaan katsoa olevan niin pienimuotoista, ettei niillä ole yhteisvaikutuksiin olennaista lisäystä.

Noudattamalla kullanhuuhtonta- ja ympäristöluissa annettuja määräyksiä, lupien mukaisella toiminnalla on vähäisiä vaikutuksia muihin saamelaiselinkeinoihin.

5.5 Kaivoslain 50 §:n mukainen arvio luvan myöntämisen esteistä saamelaisten kotiseutualueella, koltta-alueella ja erityisellä poronhoitoalueella

Saamelaiskäräjät on todennut kullanhuuhtonnan olevan huomattavan suuren kullanhuuhtontalupamäärän takia laajamittaista luonnonvarojen käyttöä, mikä vaikeuttaa perinteiseen saamelaiseen poronhoitoon kuuluvaa laidunkiertojärjestelmän ylläpitoa, koska se kaventaa osaltaan laiduntamiseen käytettävissä olevaa aluetta.

Hammastunturin paliskunnan alueella luvitettu koneellisen kullankaivuun määrä vastaa n. 2,87 ha pinta-alan käyttöä kaivuuseen vuosittain. Lupien haltijoiden on ilmoitettava ympäristöluvan ehtojen mukaisesti esimerkiksi kaivuukauden aikana käsiteltyjen maamassojen määrä sekä kaivuun alla olleen alueen pinta-ala. Ilmoitettu kokonaismäärä *Hammastunturin, Ivalon ja Lapin paliskuntien* alueilla oli yhteensä 65 000 m³ sekä 4,2 ha käytettyä maa-aluetta. Kullankaivuutoimintaan käytetään siis vain osa lupien mahdollistamasta kaivuumäärästä.

Saamelaiskäräjien aiemmat viittaukset porojen väistämiskäyttäytymiseen ja kullanhuuhtonta-alueiden välttämiseen ovat suhteellisen korostuneita. Häiriöalueiden on porojen GPS-seurannan mukaan katsottu ulottuvan laajimmillaan 1000 m etäisyydelle kullanhuuhtontaluvan rajoista. Tutkimusten tuloksena tuotettu paikkatietoaineisto on kuitenkin harhaanjohtavaa, koska siinä ei ole otettu huomioon, oikeuttaako lupa-alue lapio- vai konekaivuuseen, eikä myöskään kullankaivuun pistemäisyyttä, luvitettua kaivuun volyymia tai maaston tuomaa vaikutusta häiriöalueeseen.

Lupa-alueella kaivuun alla on kunakin kaivuukautena enintään noin 1,7 % tämän päätöksen mukaisen lupa-alueen pinta-alasta. Määrä on vähäinen, joten kaivosviranomaisen katsoo, ettei lupa-alueen toiminta yhdessä alueen muiden lupien kanssa olennaisesti heikennä saamelaisten oikeutta perinteisiin elinkeinoihin.

Näin ollen kaivosviranomaisen arvioi, ettei kullanhuuhtonta nykyisellä voimakkuudella ole laajamittaista luonnonvarojen käyttöä eikä olennaisesti heikennä saamelaisten edellytyksiä perinteisten elinkeinojen harjoittamiseen.

5.6 Kaivosviranomaisen (Tukes) arvio yhteisvaikutuksista

Edellä mainituilla perusteilla ja lupaehtoja noudatettaessa, kyseinen lupa muiden alueella olevien kullanhuuhdontalupien kanssa ei olennaisesti heikennä edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria eikä aiheuta huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 38 §.

Kaivosviranomaisen on harkittava alueella olevien kullanhuuhdontalupien yhteisvaikutukset saamelaiselinkeinoihin tai saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon.

6 Kullanhuuhdontaa koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä kiintokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 28 §, ja Vna kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

7 Jälkitoimenpiteet kullanhuuhdontaluvan rauetessa

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijan saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Kullanhuuhdontaa varten luvanhaltijan asettama vaakuus voidaan vapauttaa luvanhakijan hakemuksesta sen jälkeen, kun Tukes on varmistanut, että jälkitoimenpiteet on suoritettu kaivoslain edellyttämällä tavalla.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslaki (621/2011) 29 §:ään.

8 Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä. Toimista joille se tehdään on sisällytettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaan.

Tähän kullanhuuhdontalupaan on laadittu jätehuoltosuunnitelma ympäristönsuojelulain nojalla. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava tätä kullanhuuhdontalupaa koskevaa Aluehallintoviraston ympäristölupaa koskevassa (Dnro PSAVI/15955/2023) päätöksessä annettuja jätteitä ja niiden käsittelyä koskevia määräyksiä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 25 §:ään. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennaisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

9 Vakuus

HL2019:0048 -luvalle on aiemmin määrätty 1400 euron lupakohtainen vakuus. Tässä kullanhuuhdontaluvassa vakuus **korotetaan 4000 euron** suuruiseksi. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 29 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä kullanhuuhdontaluvassa määrätty vakuus on asetettava ennen toiminnan aloittamista. luvanhaltijan kullanhuuhdonnasta mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella, joka perustuu toiminnan laatuun ja laajuuteen, sekä toiminta-alueen erityispiirteisiin. Perustuen hakemuksessa ilmoitettuun kaivuutavan muutokseen lapiokaivuusta konekaivuuksi, 0,12 hehtaarin pinta-alan käyttöön kaivuukaudessa sekä alueen sijaintiin, kaivosviranomainen määrää yllä mainitun vakuuden korotuksen. Alue on metsätieverkon läheisyydessä. Vakuus mahdollistaa enintään 0,12 hehtaarin alueenkäytön kaivuukaudessa.

Kaivosviranomainen harkitsee maastotarkastusten perusteella, sekä luvan siirron tai muuttamisen tai jatkoluvan myöntämisen yhteydessä, onko vakuuden suuruutta tarkistettava.

10 Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 27 §, sekä VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 7§.

11 Rakentaminen

Luvan hakija hakee lupaa asuntovaunun sijoittamiseen alueelle, sekä kevytrakenteisen siirrettävän saunan rakentamiseen alueelle. Kaivosviranomainen katsoo, että kevytrakenteisen saunan ja asuntovaunun pitäminen alueella on perusteltua ja tarpeellista kullanhuuhdonta-alueen toimintaan liittyvää tilapäistä oleskelua varten.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 26 §. Hakemuksen mukaisesti. Alueelle ei ole haettu lupaa kaivoslain tarkoittamille rakennelmille.

12 Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle (Metsähallitus)

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdonta-korvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdonta-lupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomainen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta.

muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 102 §.

13 Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 103 §.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Tiedotus lupahakemuksesta

Lupahakemus voimassaolon jatkamiseksi on saapunut kaivosviranomaiselle 25.4.2024.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla sen 15.3.2024. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 22.4.2024.

Lausuntopyynnöt ja saadut lausunnot hakemuksesta

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Hammastunturin paliskunnalle 15.3.2024.
Hammastunturin paliskunta ei antanut lausuntoa.
- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 15.3.2024.
Metsähallituksen lausunto 22.4.2024 (liite 2).
- 3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 15.3.2024.
Inarin kunta antoi lausunnon 26.4.2024 (Liite 3).
- 4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 15.3.2024
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antoi lausunnon 19.4.2024 (Liite 4).
- 5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 15.3.2024
Saamelaiskäräjät ei antanut lausuntoa.
- 6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseum Siidalle 15.3.2024
Saamelaismuseum Siida antoi lausunnon 17.4.2024 (Liite 5).

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selistystä

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

TIEDOKSI LUVAN HALTIJALLE

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Lupa- tai muun asian ratkaisemisesta ja muutoin tämän lain mukaan toimimisesta säädetään tämän lain lisäksi luonnonsuojelulaissa ([9/2023](#)) , ympäristönsuojelulaissa ([527/2014](#)) , erämaalaissa ([62/1991](#)) , alueidenkäyttölaissa ([132/1999](#)) , rakentamislaisissa ([751/2023](#)) , vesilaissa ([587/2011](#)) , poronhoitolaissa ([848/1990](#)) , säteilylaissa ([859/2018](#)) , ydinenergialaissa ([990/1987](#)) , muinaismuistolaissa ([295/1963](#)) , maastoliikennelaissa ([1710/1995](#)) , patoturvallisuuslaissa ([494/2009](#)) , hallintolaissa ([434/2003](#)) , sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa ([13/2003](#)) , saamelaiskäräjistä annetussa laissa, saamen kielilaissa ([1086/2003](#)) , kielilaissa ([423/2003](#)) , ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta annetussa laissa ([172/2012](#)) , eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetussa laissa ([470/2019](#)) , valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetussa laissa ([469/2019](#)) ja kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi annetussa laissa ([468/2019](#)) sekä lisäksi muualla laissa.

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta, mikäli kullanhuuhdontaa koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että kullanhuuhdontalupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Kullanhuuhdontalupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain 621/2011) 65 §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 65.1 §:n mukaan kullanhuuhdontaluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kymmenen vuotta kerrallaan.

Kaivoslain (621/2011) 65 §:n 2 kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) kullanhuuhdonta on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) kullanhuuhdonta-alueella on edelleen maalajeista huuhdottavaa kultaa niin runsaasti ja sellaisessa muodossa, että kullanhuuhdonnan jatkamiselle on edellytykset;
- 3) kullanhuuhtoja ei ole olennaisesti laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle. Päätös toimitetaan niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskuksille ja muille tahoille, joille on asian käsittelyn aikana annettu tieto ja joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille, jos se kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee kaivoslain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, sekä paliskunnalle, mikäli se kohdistuu erityiselle poronhoitoalueelle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla (www.tukes.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **730 €**. Lisäksi peritään maksuasetuksen mukainen **840 €** maksu lapioluvan muuttamisesta konekaivuuluvaksi. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Heikki Puhakka, puh. 029 5052 201, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Heikki Puhakka ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
 Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
 Liite 3–5. Lausunnot
 Liite 6. Kullanhuuhdontakorvaus, INFO

TIEDOKSI Hammastunturin paliskunta
 Lupa- ja valvontavirasto
 Metsähallitus
 Saamelaiskäräjät
 Saamelaismuseo Siida
 Inarin kunta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 310 euroa**. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, OULU

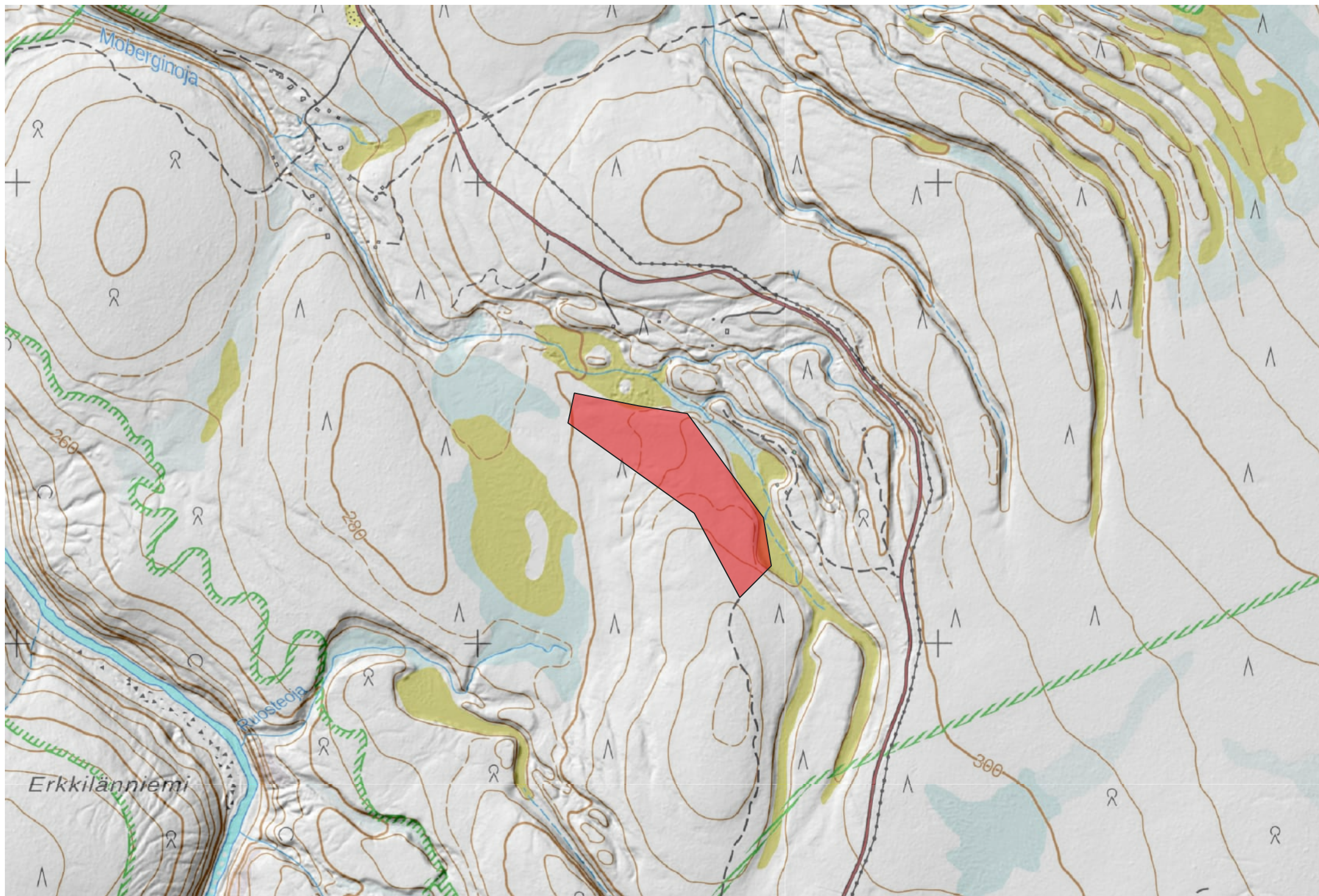
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Molkoselkä Pasi Tapio	Telia Tunnistus	17.04.2024 16:26:39 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (3 sivua)

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa
kirjaamo@metso.fi

17.4.2024

MH 2186/2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 15.3.2024

Metsähallituksen lausunto kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL2019:0048 Aurelia, Nils Jacobsen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Metsähallitukselta kaivoslain 37 §:n nojalla lausuntoa Inarin kunnan alueelle kohdistuvasta kullanhuuhdontaluvan jatko- ja muutoshakemuksesta HL2019:0048 Aurelia.

Hakemusalueen pinta-ala: 7,0 ha

joka sijoittuu Metsähallituksen liiketoiminnan hallinnassa olevalle kiinteistölle Ivalojoen (148-893-15-1).

Kullanhuuhdonta-alue sijaitsee Metsähallituksen hallinnoimalla metsätalousalueella Ivalojokeen laskevan Sotajoen sivupuron Moberginon latvalla. Alueella on tarkoitus harjoittaa konekaivua, vuotuinen kaivumäärä on aluksi noin 500 m³ vuodessa ja nostetaan myöhemmin 3000 m³ vuosi. Koneelliseen kullanhuuhdontaan tarvitaan ympäristönsuojelulain mukainen lupa.

Alueen kuvaus

Alue sijaitsee poronhoitolain tarkoittamalla (848/1990) erityisellä poronhoitoalueella Hammastunturin paliskunnassa. Alue sijoittuu saamelaiden kotiseutualueelle.

Alue on Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueella ja merkitty metsätalous- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (M-1).

Hakemusalue on metsätalous toiminnan piirissä ja puustoltaan harvakoaa varttunutta kasvatusmetsää mäntyä kasvavaa kuivahkon kankaan kivennäismaata. Vähäiseltä kitumaaosaltaan alue on metsätaloustoiminnan ulkopuolella. Alue on luontaisesti uudistuvaa.

Metsähallituksella ei ole tällä hetkellä tiedossa ko. alueen lähistöllä nykyistä maankäyttöä muuttavia suunnitelmia. Hakemusalueen läheisyydessä ei ole matkailun yritystoimintaa eikä erityistä virkistyskäyttöä. Vakainaista asutusta ei ole kohteen läheisyydessä.

Tällä hetkellä Metsähallituksella ei ole tiedossa, että itse hakemusalueella olisi arvokkaita luontokohteita, uhanalaisten kasvien ja eläinten esiintymiä, petolintujen tunnettuja kulttuuriperintökohteita. Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännöksiä tai muita

kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet tulee ottaa huomioon maankäytössä. Tällä hetkellä Metsähallituksen tiedossa ei ole em. kohteita hankkeen alueella, mutta ei tule tekemään alueella maastokartoituksia ko. hankkeen johdosta. Metsähallitus ei täten sitoudu tällä lausunnollaan vastuuseen alueen mahdollisista kartoittamattomista ja vielä löytymättömistä kohteista.

Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa Lapin ELY-keskus. Lisätietoa alueen mahdollisista vesiluontotyypeistä, suojelualueista, rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja lajeista sekä haetun toiminnan vaikutuksista niihin voi antaa Lapin ELY-keskus.

Rakentaminen

Hakija on ilmoittanut hakemuksessaan hakevansa lupaa sijoittaa alueelle asuntovaunun ja kevytrakenterisen saunan. Mikäli kaivosviranomaisen katsoo rakennelmat ja niiden tarpeen täyttävän kaivoslain 26 §:n ehdot, tulee rakennelmat sijoittaa selkeästi lupa-alueen sisälle.

Kaivoslain mukaan kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa tai merkittävää maisemallista haittaa. Kullanhuuhdonta-alueilla luvanhaltija on velvollinen korvaamaan Metsähallitukselle aiheuttamansa puusto- yms. vauriot sekä puiden poistamisesta aiheuttamat vahingot. Polttopuiden ottoon ei saa lupaa ko. lupa-alueen sisälle, maapuita ei saa polttaa, vaan ne jätetään lahoppuujatkumoksi.

Kullankaivuun haitalliset vaikutukset konkretisoituvat, mikäli kullanhuuhdonnan vuoksi alapuoliseen vesistöön pääsee hienojakoista maa-ainesta ja ravinteita.

Metsähallitus pyytää muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen luvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivukauden päättyessä jyrkät kaivantojen reunat on luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi porotaloutta haittaamattomalla tavalla, ns. pyykkinarut ja lippusiimat on kielletty
- Tarvittaessa porotalouden työt on huomioitava toiminnassa
- Puuston poisto on tehtävä kaivun etenemisen mukaisesti ja poistosta pitää sopia etukäteen Metsähallituksen kanssa. Puuston poisto on rajattava vain välttämättömään ja ne on korvattava.
- Kullanhuuhdontalupa ei anna suoraan oikeutta tiestön käyttöön. Metsähallitus ei yleensä rajoita teilläään kevyttä liikennettä, mutta raskaisiin kuljetuksiin on oltava Metsähallituksen lupa. Alueella oleva Metsähallituksen metsäautotiestö on heikkokuntoista. Metsähallitus ei vastaa tiestön huonosta kunnosta ihmisille ja kalustolle mahdollisesti aiheutuneista vahingoista. Liikennöinnin mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle tulee aiheuttajan korvata

- Kullanhuuhdontalupa ei oikeuta liikkumiseen maastossa koneellisilla kulkuneuvoilla. Mahdolliseen liikennöintiin maastossa tulee olla maastoliikennelain mukainen maastoliikennelupa

Porotalouden rakenteita tai kuljetusreittejä ei Tokat tietoaineistossa ole hakemusalueen välittömässä läheisyydessä. Alue on merkitty kesälaidunalueeksi.

Puheena olevan luvan ja ympärillä olevien muiden kullanhuuhdontalupien yhteisvaikutuksella voi olla haittaa paikallisen paliskunnan harjoittamalle porotaloudelle (kesälaidunalue), metsätaloudelle ja alue-ekologisille kohteille. Alueen maisemakuvaa tulee pysyvämmiin muuttamaan mahdollinen laajamittainen koneellinen kullanhuuhdonta, joka hävittää ja muuttaa kaivualueilta luontaisen kasvillisuuden kesäaikaisen liikkumisen seurauksena toisin kuin alueella harjoitettu metsä- tai porotalous. Lupapäätöstä myönnettäessä tulee arvioida, onko ”kullanhuuhdonta-alueen” muodostuminen useiden yksittäisten kullanhuuhdontalupien kautta haittaa aiheuttavaa. Metsähallitus katsoo muutenkin, että erilaisten ympäristövaikutusten arvioinneissa ei tule pidättäytyä nyt lausunnolla olevan kaltaisessa tilanteessa yksittäiseen hakemukseen, vaan arvioida kysymyksessä olevaa toimintaa ja sen vaikutuksia kokonaisuutena

Pasi Molkoselkä
kaivosalan asiantuntija
Metsähallitus, Kiinteistökehitys

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Reetta-Mari Tammela	Suomi.fi	25.04.2024 15:29:00 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (1 sivu)

17.04.2024

**Inarin kunnan lausunto kunnan alueelle kohdistuvasta kullanhuuhdontalupahakemuksesta
HL2019:0048**

TUKES on pyytänyt Inarin kunnan lausuntoa
kullanhuuhdontalupahakemuksesta nro HL2019:0048.

Hakemus ei kohdistu yleiskaava- tai asemakaava-alueelle. Lupahakemuksen käsittelyssä tulee ottaa huomioon alueen kaikkien valtausten kumulatiiviset vaikutukset alueen maankäyttöön, kuten luontaiselinkeinojen harjoittamiseen, maa- ja metsätalouteen.

Valtausalue tulee merkitä maastoon selkeästi.

Reetta-Mari Tammela
Tekninen johtaja

Liite:

Kartta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
PL 66
00521 HELSINKI

Lausuntopyyntö 15.3.2024

**Lausunto kullanhuhdONTALUVAN jatkoaikahakemuksesta, Jacobsen Nils, kullan
lapiokaivu, Inari, valtausalue Aurelia, lupatunnus HL2019:0048**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskuksen lausuntoa yllä mainitusta Nils Jacobsenin kullanhuhdONTALUPAHAKEMUKSESTA.

Alue sijaitsee Inarin kunnassa Moberginojan länsipuolella. Hakija varautuu 500–3 000 m³/vuosi konekaivuuseen. Alueen pinta-ala on noin 7 ha. Alueella ei ole voimassa olevaa ympäristö- tai vesitalouslupaa.

Lapin ELY-keskuksen lausunto

Alue sijaitsee Paatsjoen vesistössä Sotajoen keskiosan valuma-alueella 71.462. Valuma-alueella on tällä hetkellä 45 voimassa olevaa kullanhuhdonta-ALUETTA (lapiokaivu- sekä konekaivualueita). Näiden alueiden yhteispinta-ala on noin 204 hehtaaria. Alue ei sijoitu luonnonsuojelualueelle eikä sen läheisyydessä ole luonnonsuojelualueita.

Haettavana olevalta kullanhuhdonta-ALUEelta ei ole tiedossa ympäristöhallinnon käytössä Laji.fi viranomaisportaalin mukaan uhanalaisten lajien esiintymiä. ELY-keskus toteaa kuitenkin, ettei alueelta ole tehty ympäristöhallinnon toimesta uhanalaisinventointeja. Näin ollen hakemusalueella saattaa olla uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymiä, jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa. Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huhdonta-toiminta järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Tarvittaessa laji- ja luontotyyppiesiintymät on rajattava huhdonta-ALUEEN ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Lajitietoa voi tarkastella ja ladata Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston kautta. Myös ympäristöhallinnon yhteisestä lajitiedon tallennusjärjestelmästä LajiGIS:stä, tiedot siirretään kerran viikossa laji.fi -järjestelmään. Laji.fi:ssä on lajiaineistoja myös lukuisista muista lähteistä, esim. museoiden tietokannoista. Suurin osa lajiaineistosta on suoraan kaikkien nähtävissä Laji.fi-sivustolla, mutta joidenkin sensitiivisten lajien paikkatiedot on karkeistettu esim. 1 km tai 5 km ruudun tarkkuudelle.

19.04.2024

Nämä käyttörajoitetut aineistot saa käyttöönsä kirjautumalla Laji.fi-sivustolle ja tekemällä aineistopyynnön tietyltä alueelta.

Hakemuksessa kuvattu toiminta vaatii ympäristönsuojelulain mukaisen luvan, mikäli vuotuinen kaivuumäärä on 500 m³ tai yli vuodessa. (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 liite 1, taulukko 2 kohta 7a). ELY-keskus ottaa tarkemmin kantaa hankkeeseen aluehallintoviraston lupakäsittelyn yhteydessä siihen tarkoitukseen laadittujen tarkempien hakemusasiakirjojen pohjalta. Lisäksi toiminta voi edellyttää vesilain mukaista lupaa tai oikeutta.

Lupaharkinnassa tulee huomioida myös eri toimintojen yhteisvaikutukset.

Koneellista kullankaivuuta ei saa aloittaa ennen kuin ympäristönsuojelulain mukainen lupa on myönnetty ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on myöntänyt kullanhuuhdontaluvan, ja päätökset ovat lainvoimaisia tai lupa toiminnan aloittamiseen myönnetään muutoksenhausta huolimatta

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristötarkastaja Jouni Rauhala ja ratkaissut ylitarkastaja Tuija Hilli.

Tämä asiakirja LAPELY/782/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/782/2020 har godkänts elektroniskt

Rauhala Jouni 19.04.2024 13:56

Hilli Tuija 19.04.2024 13:59

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

VIITE **LAUSUNTOPYYNTÖ HL2019:0048 (SAAPUNUT 15.3.2024)**
ASIA **KULLANHUUHDONNAN JATKOLUPAHAKEMUS HL2019:0048 AURELIA**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseum Siidalta lausuntoa Nils Jacobsenin kullanhuuhton jatkolupahakemuksesta HL2019:0048 Aurelia. Saamelaismuseum Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen.

Kullanhuuhtonalupa-alue HL2019:0048 sijaitsee Inarin kunnassa Kutturantien pohjoispuolella, Moberginon länsipuolella. Lupaa haetaan neljäksi vuodeksi. Lupahakemusalueen pinta-ala on 7 ha ja alueella on tarkoitus harjoittaa koneellista kullankaivuuta. Vuosittainen kaivumäärä on enintään 3000 m³.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa (2007) alue on merkinnöllä Ivalojoen kulta-alue ma 5938. Ivalojoen kulta-alueen varausperuste on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, ja sen kehittämisperiaatteena on, että alueen kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet säilytetään. Lupa-alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella ja poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle.

Kulttuuriympäristö

Hakemusalue HL2019:0048 sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä (RKY 2009); *Ivalojoen kulta-alue*. RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen.

RKY:n aluekuvauksen mukaan *”Lapin kullankaivuun historian keskeinen kohde Ivalojoki sivujokineen ja -puroineen on muuttunut kulttuuriympäristöksi 1860-luvun lopussa alkaneen, vaihteittain jatkuneen kullanhuuhton kautta. Ivalojoella kullankaivu ei sotien jälkeen laajentunut eikä koneistunut. Jokilaakson ympäristö ja kulttuurihistorialliset kohteet ovat säilyneet rakennusperintönä, muinaisjäännöksinä ja maisemana.”*

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevan päätöksen kulttuuriperintöä koskevien erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Suunnittelussa pyritään perinteen säilyttämiseen ja alueiden kehittämiseen niiden ominaisluonnetta ja erityispiirteitä vahvistavalla ja niihin sopeutuvalla tavalla. On tärkeää, ettei näillä alueilla tapahdu muutoksia tai rakentamista, joka on olennaisesti ristiriidassa niiden kulttuuriympäristöarvojen kanssa.

Lupahakemusalueella HL2019:0048 ei ole tehty kulttuuriperintökohteiden inventointia, joten kyseiseltä alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli alueelta havaitaan merkkejä esihistoriallisen ihmisen toiminnasta, kuten pyyntikuoppia, liesiä tai muinaisesineitä, työt löytöpaikalla on keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava kulttuuriperintöviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseum Siidan arkeologille.

Lupahakemusalueen läheisyydessä jokien, purojen ja kurujen varsia pitkin leviää kullankaivua alueiden ja lupahakemusalueiden katkeamaton verkosto. Saamelaismuseum Siida toteaa, että yksittäisenä koneellisen kullankaivun lupahakemusalueena HL2019:0048 ei tässä laajuudessa uhkaa eikä vähennä alueen kulttuuriperintöarvoja. Kuitenkin kullanhuuhtontalupahakemusten kokonaisvaltaiselle tarkastelulle on selkeä tarve tilanteessa, jossa yksittäiset, pinta-alaltaan pienet huuhtonta-alueet käytännössä muodostavat suuren yhtenäisen alueen. Suuruudeltaan enintään 7 hehtaarin vierekkäisiä kullanhuuhtonta-alueita tulisi voida käsitellä laajempina aluekokonaisuuksina, esimerkiksi jokilaaksoittain tai muuten alueittain, jotta kullanhuuhtonnan kokonaisvaikutuksia voidaan arvioida maiseman ja luonnonympäristön kannalta.

Näin ollen Saamelaismuseum Siida kehottaa Tukesia vastaavana lupa- ja valvontaviranomaisena käsittelemään kullanhuuhtontalupahakemuksia alueellisina kokonaisuuksina ja arvioimaan niiden yhteisvaikutuksia kyseisen alueen kulttuuriperintöön ja luonnonympäristöön ja erityisesti maisemaan.

Taina Pieski
museonjohtaja

Juha-Pekka Joona
amanuessi, arkeologinen kulttuuriperintö

Kullanhuuhdontakorvaukset

Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava **viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.**

Maksettaessa kullanhuuhdontalupaan liittyvää maanomistajakorvausta (50 €/ha) Metsähallitukselle, maksetaan monikäyttömetsien alueilla ja luonnonsuojelualueilla sijaitsevat korvaukset erikseen joko Metsähallituksen Kiinteistökehityksen (monikäyttömetsät) tai Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luonnonsuojelu- ja erämaa-alueet) tileille.

Maksuohjeet

Metsähallitus Kiinteistökehitys: **FI83 5000 0120 1439 03**

Metsähallitus julkiset hallintotehtävät: **FI07 5000 0120 2512 92**

Maksun selitteeksi tulee laittaa **lupatunnus** (esim. HL2019:0000), **kunta ja lupa-alueen nimi**. Lisäksi maksusta tulee käydä ilmi mitä maksetaan eli:

- Kullanhuuhdontakorvaus

Useita eri lupa-alueita maksettaessa kaikki informaatio ja kaikkien alueiden lupatunnusten numerot on laitettava selitteeksi.

Puustokorvaukset maksetaan Metsähallitus Metsätalous Oy:lle. Korvauksista on sovittava Metsätalouden aluepäällikön kanssa.

Lisätiedot:

Metsähallitus / Pasi Molkoselkä: +35840 3523 127

<https://www.kaivannaiset.fi/kaivostoiminta/kullanhuuhdonta/>